

AKTİF İSTİHDAM POLİTİKALARI KAPSAMINDA UYGULANAN İŞGÜCÜ YETİŞTİRME KURSLARI VE İŞKUR'UN ÖNEMİ

Dr. Begüm ERDİL ŞAHİN

İstanbul Kültür Üniversitesi, İncirli Yerleşkesi,
Yolbaşı Sokak, No.1 34147 Bakırköy / İstanbul
E-posta: b.sahin@iku.edu.tr

Öğr.Gör.Yeliz SEVİMLİ

İstanbul Kültür Üniversitesi, İncirli Yerleşkesi,
Yolbaşı Sokak, No.1 34147 Bakırköy / İstanbul
E-posta: y.sevimli@iku.edu.tr

Özet

İşsizlik, hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkeler açısından en büyük sorunlardan biridir. İşsizlikle mücadelede uygulanan politikalar her ülkenin istihdam ve işgücü piyasasının özelliklerine göre değişmekle birlikte, genel olarak pasif ve aktif istihdam politikaları olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Türkiye’de uzun yıllar işsizlik sorunu ile mücadelede pasif istihdam politikaları uygulanmış ancak bu politikaların sorunu çözmeye yeterli olmadığı görülmüştür. Bu çalışmada; işsizlik sorunu, işsizlikle mücadelede uygulanan aktif istihdam politikaları ve Türkiye İş Kurumu’nun (İŞKUR) işsizlik sorununun çözümündeki etkisi ele alınmaktadır. Aynı zamanda, aktif politikalar içinde yer alan işgücü yetiştirme programlarının, işsizlik sorununun çözümüne etkisi değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: İşsizlik, Aktif İstihdam Politikaları, İŞKUR, İşgücü Yetiştirme

Alan Tanımı: Kamu Ekonomisi ve Kamu Maliyesi (Ekonomi)

IMPORTANCE OF WORKFORCE TRAINING COURSES AND İŞKUR WITHIN THE CONTEXT OF ACTIVE EMPLOYMENT POLICIES

Abstract

Unemployment is one of the biggest problems in both developed and developing countries. Although the policies applied to struggle against unemployment differ according to the employment and labor market specificities of each country, in general they can be divided into two; passive and active employment policies. Passive employment policies were applied in Turkey for many years to struggle against unemployment, but these policies were not sufficient to resolve the

problem. In this study, the unemployment problem and the active employment policies and the impact of Turkey Employment Organization (İŞKUR) in the resolution of the problem are analyzed. The impact of workforce training programs in resolving unemployment problem is also evaluated.

Keywords: Unemployment, Active Labor Market Policies, İŞKUR, Workforce Training

JEL Code: J6, J68

1. GİRİŞ

Ekonomik ve sosyal açıdan gelişme düzeyi ne olursa olsun işsizlik her ülke için önemli bir sorundur. Bu durum işsizlikle mücadelede uygulanacak istihdam politikalarının önemini arttırmaktadır. Türkiye’de uzun yıllar işsizlikle mücadelede pasif istihdam politikaları uygulanmış ancak bu politikaların sorunun çözümünde yetersiz kalması nedeniyle aktif istihdam politikalarının uygulanmasına ağırlık vermeye başlanmıştır. Yaşanan işsizlik sorunu ile mücadelede aktif istihdam politikaların yürütülmesinden ise Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) sorumludur. Bu çalışmanın amacı, aktif istihdam politikaları kapsamında İŞKUR’un düzenlediği işgücü yetiştirme programlarının, işsizlik sorununun çözümüne etkisini değerlendirmektir.

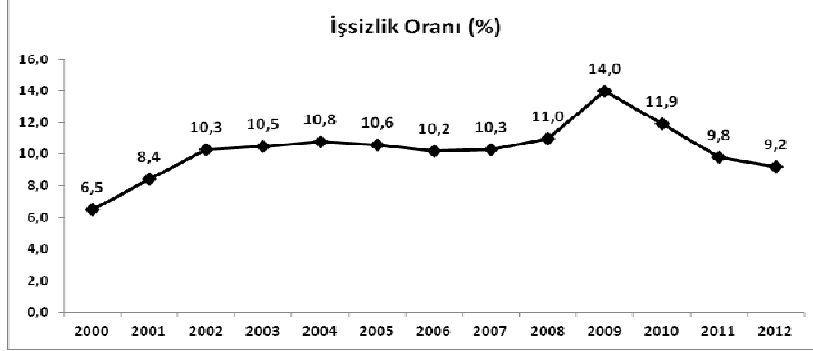
2. TÜRKİYE’DE İŞSİZLİK SORUNU

İşsizlik Türkiye’nin her dönem karşı karşıya kaldığı en önemli sorunlardan biridir. Mevcut sorun giderilmeden işgücü piyasasına gün geçtikçe yeni işsizlerin katılması da bu sorunun süreklilik kazanmasına neden olmaktadır. Ülkemizde işsizlik sorununu belirleyen başlıca nedenler arasında, hızlı nüfus artışı, tarım sektöründeki çözümlenme, kadın istihdamının düşüklüğü, işgücü niteliğinin sanayinin ihtiyaçlarına cevap verememesi, faiz ve dış ticaret hadleri, hızlı teknolojik değişimler ve artan rekabet ortamında nitelikli işgücü gerekliliği, kamu ve özel sektörde yatırım yetersizliği, işgücü piyasasının yapısal özellikleri, kentleşme ve bölgeler arası gelişmişlik farkları gibi sorunları sıralamak mümkündür (Şahin, 2007: 572). Ayrıca ülkemizde işgücü maliyetlerinin yüksek olması, kayıt dışılık ve etkin olmayan iş arama süreçleri, işgücü arzı ile talebi arasında uyumsuzluğa neden olmaktadır (Duruel ve Kara, 2005: 368-396).

İşsizliğin nedenlerine genel olarak bakıldığında ise daha çok yapısal ve konjonktürel nedenlerin etkili olduğu görülmektedir. Özellikle son dönemde yaşanan krizler ve ekonomideki belirsizlikler işsizliğin artmasında etkili olmuştur (Eser ve Terzi, 2008: 231).

Türkiye’de 2001-2006 döneminde gerçekleşen ortalama % 7,2’lik büyüme hızına rağmen, işsizlik oranları yüksek seyrini korumuştur. Bu dönemde ülkemizde gerçekleşen ekonomik büyümenin istihdam üzerindeki etkisi sınırlı kalmıştır (Alptekin ve Kaya, 2008: 8). Grafik 2.1’de görüldüğü üzere 2001 yılında yaşanan ekonomik kriz döneminde ülkemizde işsizlik oranı % 6,5’den % 8,4 seviyesine yükselmiştir.

Grafik 2.1: Türkiye’de 2000-2012 Yılları Arasında İşsizlik Oranı (%)

Kaynak: TÜİK

Türkiye’de uygulanan yüksek faiz-düşük kur politikası, sanayi sektörünü ve ihracatı ithal girdilere bağımlı hale getirmiştir. Bu durum, özellikle tekstil ve iplik gibi istihdam hacmi geniş bazı işlerde üretimin yurt dışına göçüne yol açarken, işsizliği arttırmıştır. Küresel kriz dalgasının yarattığı belirsizlik ve talep daralması, yüksek enflasyon ve döviz kurlarındaki dalgalanmalar, yüksek reel faiz oranları ve uluslararası sermaye yatırımları için istikrarsız bir ortam oluşturmuş, dolayısıyla ekonomi büyümüş ancak artan işgücünü karşılayacak ölçüde bir istihdam kapasitesi yaratamamıştır. (Karagöl ve Akgeyik, 2010: 6-7). 2008 yılında % 11 seviyesinde olan işsizlik oranı 2009 yılı içerisinde artarak % 14’lerin üzerine çıkmıştır.

Küresel krizin etkisiyle artan işsizlik seviyesi 2010 yılında ise %11,9 seviyesine, 2012 yılı Haziran ayında da yüksek büyüme ve işsizlikle mücadele kapsamında alınan önlemlerin etkisiyle %8,9 seviyesine gerilemiştir. Türkiye 2009 yılının başından bu yana işsizlik oranını en hızlı düşüren ülkelerden biri olmuştur. Ayrıca, işsizlik oranı ilk kez OECD ortalamasının altına inmiştir. İşsizlik oranındaki bu düşmeye paralel olarak istihdam oranı da artmıştır. 2012 yılı sonunda ise % 9,2 olan işsizlik oranı, 2013 yılı Ocak ayı itibarıyla % 10,6 seviyesinde gerçekleşmiştir.

2013-2015 Orta Vadeli Plan çerçevesinde ise, aktif işgücü programlarının yaygınlaştırılması, ekonomik büyümenin istihdama yansımaları için nitelikli

işgücünün arttırılması, işgücü piyasasının esnekliğini ve işgücüne katılımı arttıracak politikalara ağırlık verilmesi, yeni istihdam olanakları için ihracatın arttırılması ve ithalata bağımlılığı azaltacak yatırımların desteklenmesi gibi önlemler öngörülmüştür. Plan döneminde ekonomik büyüme ile birlikte tarım dışında 1,6 milyon kişilik ilave istihdam yaratılması beklenmektedir. Bu dönemde toplam istihdam artışının 1,5 milyon kişi olacağı tahmin edilmekte ve dönem sonunda işgücüne katılma oranının % 49,8, istihdam oranının % 45,5, işsizlik oranının ise % 8,7 olması beklenmektedir (DPT, 2013:8).

3. TÜRKİYE'DE İŞSİZLİKLE MÜCADELEDE UYGULANAN AKTİF İSTİHDAM POLİTİKALARI

Türkiye'de işsizlikle mücadelede birçok aktif ve pasif istihdam politikaları uygulanmıştır. Ancak işsizlik daha ziyade ekonomik büyüme ile çözülebilecek bir sorun olarak algılanmıştır. Yakın zamanda yaşanan gelişmeler ise bu konudaki görüşün değişmesine neden olmuştur. Buna göre yalnızca tedavi edici önlem ve politikalar değil, sorunu gidermeyi amaçlayan aktif istihdam politikaları uygulanmasına geçilmiştir.

Ülkemizde işgücü piyasasının düzenlemesi ile ilgili faaliyetleri yürütmek üzere 1946 yılında İş ve İşçi Bulma Kurumu kurulmuştur. Kurum uzun yıllar boyunca iş piyasasının düzenlenmesinden sorumlu tek kurum olarak faaliyet göstermiştir. Ancak iş piyasasında değişen koşullar nedeniyle 2003 yılında çıkarılan yeni kanunla Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) kurulmuştur. Yeni kanun ile kurum aktif işgücü politikalarını uygulayacak bir yapıya kavuşturulmuş, ayrıca kurumun tekel yetkisi kaldırılarak özel istihdam bürolarının faaliyette bulunması imkanı getirilmiştir (Koray, 2005:379).

Aktif istihdam politikaları uygulamaları; kamu ve özel istihdam hizmetleri, mesleki eğitim programları, sübvansiyonlu istihdam programları, girişimciliği teşvik ve gençlere yönelik programlar şeklinde sıralanabilir. Bu programlar arasında mesleki eğitim ayrı bir öneme sahiptir. İşsizlikle mücadelede eğitim yoluyla işsizlerin ve işsiz kalma riski altında bulunan çalışanların beceri düzeyleri yükseltilerek istihdamın arttırılması hedeflenmektedir. Eğitim sadece bireylerin becerilerini arttırmakla kalmamakta, aynı zamanda bireylerin piyasalar arasında daha hareketli hale gelmelerini sağlayarak yapısal işsizliğin azaltılmasına katkı sağlamaktadır (Biçerli, 2005: 8-9).

Aktif istihdam politikaları, uzun süredir işsiz olanların yanı sıra eski hükümlüler, eğitimsiz işçiler ve tekrar tekrar işsiz kalarak sadece kısa süreli çalışma imkanı bulabilen gençler gibi grupların istihdamını arttırarak sosyal eşitliğe katkıda

bulunmayı amaçlamakta ve ekonominin duraklama dönemlerinde istihdamı istikrarlı kılp, genişleme dönemlerinde ise emek piyasaları ile ilgili darboğazları gidermektedirler (Korkmaz ve Mahiroğulları, 2007:90).

Aktif işgücü programlarına 2009 yılında 511 milyon TL; 2010 yılında ise 509 milyon TL'lik kaynak aktarılmıştır. 2012 yılı Ekim ayı sonu itibarıyla Aktif İşgücü Programları gerçekleştirmeleri; 178 bin 722 işsiz Mesleki Eğitim, 17 bin 984'ü Girişimcilik, 157 bin 785'i Toplum Yararına Çalışma Programları, 22 bin 590'nı ise İşbaşı Eğitim Programlarından yararlanmıştır. Toplam 377 bin 81 kişinin yararlanmış olduğu bu programlar için 774,3 Milyon TL kaynak kullanılmıştır (Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, 2013:12).

4. İŞGÜCÜ YETİŞTİRME KURSLARI VE İŞKUR'UN ÖNEMİ

Türkiye İş Kurumu, ulusal istihdam politikasının oluşturulmasına ve istihdamın geliştirilmesine katkıda bulunmak, işsizlik sigortası işlemlerini yürütmek, işgücü piyasası ile ilgili istatistiki verileri toplamak ve analiz etmek, iş ve meslek analizleri yapmak, işgücü yetiştirmeye yönelik programlar uygulamak, işgücünün yurtiçindeki ve yurtdışındaki işlere yerleştirilmesine aracılık etmek, işgücü piyasasının düzenlenmesine yönelik aktif ve pasif istihdam politikaları oluşturmak, kurum faaliyetleri ile ilgili alanlarda uluslararası kuruluşların istihdam ve çalışma hayatı ile ilgili kararlarını izlemek görevlerini yerine getirmektedir (İŞKUR, 2010:8).

Tablo 4.1: İŞKUR Başvuru, Açık İş ve İşe Yerleştirmeler (2006-2013)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013*
Başvuru	564.388	656.969	1.275.674	1.435.024	1.217.936	1.398.355	2.296.325	701.251
Açık İş	151.794	186.922	178.620	165.890	368.636	660.623	991.804	272.010
İşe Yerleştirme	85.882	111.375	109.595	118.278	205.231	363.672	556.587	176.095
Açık İş / İşe Yerleştirme Oranı	%56,5	%59,5	%61,3	%71,2	%55,6	%55	%56,1	%64,7

Kaynak : İŞKUR, *2013 yılı Mart ayı itibarıyla

Tablo 4.1'de İŞKUR'un 2006-2013 yılları arasında aldığı başvuru ve açık işler ile yaptığı işe yerleştirmeler yer almaktadır. 2006-2007 yıllarında İŞKUR'a yıllık ortalama yaklaşık 600 bin civarında kişi başvuruda bulunmaktayken, 2012 yılında başvuran kişi sayısı ciddi oranda artış göstererek 2,3 milyon kişiye yükselmiştir. Tabloda görüldüğü üzere 2006 yılında 85.882 kişi İŞKUR tarafından işe yerleştirilirken, yıllar itibarıyla bu sayı artış göstererek 2012 yılında 556.587 kişiye ulaşmıştır. Ancak mevcut açık işlere oranla işe yerleştirmelerin düşük oranda olduğu dikkat çekmektedir. Açık iş / işe yerleştirme oranı genel olarak

%55-65 arasında gerçekleşmekteyken, küresel krizin etkisiyle 2009 yılında %71 seviyesine yükselmiştir. Ayrıca bu oranın düşüklüğü İŞKUR'a başvuran işsizlerin sahip olduğu özellikler ile işverenlerin istediği özelliklerin birbirine uygun olmamasından kaynaklanmakta ve işgücü arzı ile talebi arasındaki uyumsuzluğu göstermektedir.

İŞKUR'un yürüttüğü aktif istihdam politikaları uzun süreli işsizliğin önlenmesi açısından büyük önem arz etmektedir. Özellikle niteliksiz uzun süreli işsizleri mesleki eğitime tabi tutmak, iş arama konusunda kaybettikleri güveni geri getirmek veya iş arama becerileri kazandırmak için iş ve meslek danışmanlığı hizmetleri verilmekte ve işgücü yetiştirme kursları düzenlenmektedir. İşgücü yetiştirme kurslarının temel amacı işsizlikten en fazla etkilenen ve işgücü piyasasında diğer gruplara kıyasla dezavantaja sahip grup olan kadınlar, gençler, eski hükümlüler, uzun süredir işsiz olanlar, özürllüler ve işsizlik sigortası kapsamındaki işsizlerin ihtiyaç duyulan alanlarda yetiştirilerek istihdam edilebilirliklerinin artırılmasıdır. Bu doğrultuda İŞKUR tarafından aktif işgücü programları kapsamında düzenli olarak; "İstihdam Garantili İşgücü Yetiştirme Kursları", "Kendi İşini Kurmak İsteyenlere Yönelik Meslek Edindirme Kursları", "Meslek Geliştirme Kursları", "Özürllülere Yönelik Mesleki Eğitim ve Rehabilitasyon Faaliyetleri", "Hükümlülerin Mesleki Eğitimine Yönelik Çalışmalar", "İşsizlik Sigortası Kapsamında İşsizlere Verilen Eğitimler" düzenlenmektedir (Alabaş, 2007: 99-100).

Tablo 4.2: İŞKUR İş Gücü Yetiştirme Kursları (2009-2013)

	Açılan Kurs Sayısı					Katılan Kursiyer Sayısı				
	2009	2010	2011	2012	2013*	2009	2010	2011	2012	2013*
İş.Yet.Kurs/ İstihdam Garantili	942	1.916	2.652	4.564	1.048	21.808	42.447	60.695	116.451	27.501
İş.Yet.Kurs/ Genel	5.174	4.332	1.212	1.576	196	108.630	89.708	26.985	34.019	4.128
İş.Yet.Kurs/ İşsizlik Sig.Kapsamında	22	-	-	-	-	370	-	-	-	-
İş.Yet.Kurs/ Kendi İşini Kur.Yönelik	304	-	-	-	-	6.655	-	-	-	-
İş.Yet.Kurs/ TYP	1.603	1.838	2.293	4.936	450	44.628	38.761	59.906	186.599	13.238
Toplam	8045	8.086	6.157	11.076	1.694	182.091	170.916	147.586	337.069	44.867

Kaynak: İŞKUR, * 2013 Yılı Ocak-Mart Dönemi

Tablo 4.2'de 2009-2013 yılları arasında düzenlenen işgücü yetiştirme kurslarına ait veriler yer almaktadır. Bu bilgilere göre hem düzenlenen kurs sayıları hem de katılımcı sayısı yıllar itibariyle artış göstermiştir. Özellikle 2009 yılı sonrasında işgücü yetiştirme kurslarının önemli bir faaliyet alanı olan istihdam garantili kurs sayısının artmasına paralel olarak kursiyer sayısında da ciddi bir artış yaşanmıştır.

Bu kursların yanı sıra İŞKUR 2009 yılından itibaren yeni önlemler ve projeler de uygulamaya başlamıştır. Bu yeni uygulamalar ve önlemler; işsizlerin işyerlerinde staj yaparak istihdam edilebilirliklerini sağlamak için staj programları, potansiyel işsizler arasından seçilmek suretiyle eğitim sonunda kendi işini kurmasına imkan sağlamak için girişimcilik programları olarak sıralanabilir. Yeni uygulanmaya başlayan projeler ile birlikte İŞKUR'un aktif istihdam politikaları kapsamında 2012 yılında toplamda 27 bin 351 kurs programı açılmış ve bu kurslara toplam 464 bin 645 kişi katılmıştır. 2013 yılı Ocak-Mart dönemi itibariyle de toplam 9 bin 207 kurs açılmış ve toplam 86 bin 303 kişi bu kurslardan yararlanmış bulunmaktadır.

5. İŞGÜCÜ YETİŞTİRME KURSLARI ANKET ÇALIŞMASI

İŞKUR'un uyguladığı aktif istihdam politikalarından biri olan İşgücü Yetiştirme Kursları; Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı eğitim ve öğretim kurumları, üniversiteler, öğretim kurumları, özel sektör işyerleri, eğitim veya rehabilitasyon amacıyla kurulmuş firmalar, eğitim için gerekli mekan ve donanıma sahip dernek, vakıf, işçi, işveren, esnaf ve meslek kuruluşları, meslek birlikleri ve benzeri kurum ve kuruluşlar, kamu kurum ve kuruluşları, döner sermayeli kuruluşlar, özel kanunla kurulan banka ve kuruluşlar ile bunlara bağlı işyerleri ile işbirliği yaparak ve hizmet satın alarak düzenlenmektedir. Söz konusu yetiştirme kurslarında hizmet alımı; ihale usulü ile doğrudan temin yoluyla sağlanmakta olup, işbirliği çerçevesinde gerçekleştirilmektedir. Bu kurslar istihdam garantili olarak da düzenlenmektedir. İşgücü yetiştirme kurslarına katılanlara, eğitime katıldıkları her bir fiili gün için kursiyer cep harçlığı verilerek, eğitim süresince iş kazası ve meslek hastalığı sigorta primleri ödenmektedir.

Bu çerçevede İstanbul Kültür Üniversitesi'nde, 2010 yılı Temmuz-Ağustos döneminde; Bankacılık ve Sigortacılık, Bilgisayar ve Muhasebe, Dış Ticaret ve Gümrük, Emlak Danışmanlığı - Finansmanı, Uygulamalı Temel Elektronik, Elektrik-Elektronik, Kurgu Eğitimi ve PIC Basic programlarından oluşan toplam 13 adet işgücü yetiştirme kursu açılmıştır. Herbir kursa katılan kursiyer sayısı 25 olmak üzere toplamda 325 kursiyere eğitim verilmiştir. Bu kurslara katılan 222 kursiyere memnuniyet anketi uygulanmıştır. Eğitimler sonucunda mezun olup istihdam edilen kursiyerlerin sayısı ise İŞKUR'dan tespit edilmiştir.

Ankete katılan 222 kursiyerin %46,4'ünü erkekler, %53,6'sını kadınlar oluşturmaktadır. Kursiyerlerin %16,9'u 18-24 yaş grubunda, %19,6'sı 25-31 yaş grubunda, %11,8'i 32-38 yaş grubunda, %4,9'u 39-45 yaş grubunda, %1,2'si ise 45-51 yaş grubunda yer almaktadır.

Kursiyerlerin %38,7'si lise, %7,7'si meslek lisesi, %11,7'si meslek yüksekokulu, %18'i Açıköğretim fakültesi ve 22,1'i üniversite eğitimini tamamlanmış kursiyerlerden oluşmaktadır. Kursiyerlerin %41,9'unun kurstan beklentisi iş bulmak ve geçimini sağlamak iken, %18,5'i ise iş bulup gelirini yükseltmek istemektedir. Kursiyerlerin %29,7'si hedeflediği seviyeye yükselmek isterken, kendi işini kurmak isteyen kursiyerlerin oranı ise %9,5'dir. Kendi işini kurmak isteyen kursiyerlerin büyük çoğunluğu ise Emlak Danışmanlığı-Finansmanı eğitim programında yer almaktadır. Hizmet süresini doldurup emekli olmayı isteyen kesimin payı ise oldukça düşüktür.

Kursiyerlerin %50,7'lik büyük bir çoğunluğu eğitim konularının içeriğinden büyük ölçüde memnuniyet duymakta iken, %26,1'lik oranı ise yüzde yüz memnun olduğunu dile getirmiştir. Kurs eğitiminden yarı yarıya memnun olduğunu belirten kesimin payı ise %14,4'dür. Ayrıca kursiyerlerin %36,5'i bu eğitim sayesinde geliştiğini hissetmekten yüzde yüz memnuniyet duymakta iken, %43,2'si ise, büyük ölçüde memnun olduğunu dile getirmiştir. Kurslar sonrasında %15,8'lik kesim yarı yarıya memnuniyet duyarken, %4'lük kesim ise bir ölçüde memnun olduğunu belirtmiştir.

İş arama sürecinde olan bireylerin bilgi ve becerilerini arttıran aktif istihdam politikalarının işe yerleştirmede doğrudan etkisinin tespit edilmesi güçtür. Aktif istihdam programlarının işe yerleştirmeler üzerinde etkisini görebilmek için kurs sonrası işe yerleştirmeleri incelemek gerekmektedir. Kurumun gerçekleştirdiği kurslardan kaç kişinin mezun olarak istihdam edildiği kursların etkisini ölçmede önemli bir göstergedir. Ancak bu değerlendirme yapılırken; istihdam garantili kurslar dışındaki kursların istihdam zorunluluğunun olmadığı, kursu bitirenlerden kurs bitiminde istihdama dahil olmayanların da kurs sonrasında elde ettikleri bilgi ve becerilerle işgücü piyasasında iş aramaya devam ettikleri ve işe girmiş olabilecekleri unutulmamalıdır (Öksüz, 2007:58-59).

Bu çerçevede İŞKUR'dan edinilen bilgilere göre; İstanbul Kültür Üniversitesi'nin işgücü yetiştirme kursuna katılan 325 kursiyerden 281'i yani %86,5'i işgücü yetiştirme kurslarından mezun olmuş ve istihdam edilmiştir. Cinsiyete göre dağılımı açısından ise, 128 bayan kursiyerden %85,9'u, 197 erkek kursiyerden %77,6'sı istihdam edilmiştir. Kursiyerlerin istihdam edilme oranları hesaplanırken, istihdam edilme sürelerine ilişkin herhangi bir süre kısıtlaması dikkate alınmaksızın değerlendirmeler yapılmıştır.

Günümüzde sürekli ilerleyen teknolojinin gereklerini karşılayabilmek için kişilerin daha fazla bilgiye ve daha yüksek teknik beceriye sahip olması gerekmektedir. Bu nedenle, herkesin bilgiye erişebilmesi amacıyla çalışmak için

yaşam boyu öğrenme fırsatlarının geliştirilmesi gerekmektedir (ILO, 2009: 53-54). İşgücü yetiştirme kurslarında verilen eğitimlerin amacı da işgücüne katılacak bireylerin yaşamboyu eğitim çerçevesinde mesleki açıdan daha donanımlı olmalarını sağlamaktır. Kursiyerlere uygulanan memnuniyet anketleri sonucunda kursiyerlerin yaklaşık %80'inin bu eğitimlerle gelişmiş olduğunu düşünmesi ve kurs sonrasında işe yerleştirilen kursiyerlerin yüksek oranı, İŞKUR'un yürüttüğü aktif istihdam politikalarının işsizliğin önlenmesinde önemli bir etkiye sahip olduğunu yansıtmaktadır.

6. SONUÇ

İşsizlik günümüzde dünyanın ortak sorunudur. Teknoloji sürekli gelişmekte ve bu süre içerisinde işgücü piyasasının gereksinim duyduğu nitelik ve beceriye sahip olmayanlar işsiz kalmaktadır. Bu gelişmelere ülke ekonomilerinin de uyması gerekmekte, aksi takdirde işsizlik yapısal bir sorun haline gelmektedir. Özellikle son dönemde yaşanan krizler ve ekonomideki belirsizlikler işsizliğin artmasında etkili olmuştur. Artan işsizlik sorunun çözümünde de İŞKUR'un uyguladığı aktif istihdam politikaları ön plana çıkmaktadır.

Aktif istihdam politikaları, özellikle kadınların, gençlerin ve uzun süredir işsiz olan kesimlerin istihdamına katkı sağlamakta ve işsizliğin azaltılmasında etkili olmaktadır. İstanbul Kültür Üniversitesi ve İŞKUR işbirliği ile açılan işgücü yetiştirme kursları sonrası işe yerleştirilen kursiyerlerin oranı bu görüşü destekleyici niteliktedir. Ancak bu politikalar işsizlik sorunun çözümünde etkili olmakla birlikte tek çözüm yolu da değildir. Aktif istihdam politikalarının etkinliği ekonomide yaratılacak yeni işgücüne yetecek kadar istihdam alanının olup olmamasına da bağlıdır. Yapısal olarak yeterli düzeyde istihdam yaratmayan bir ekonomide bu politikalara ne kadar önem verilirse verilsin, işsizliğin azaltılmasında etkili olmayacağı da unutulmamalıdır.

Ülkemizin en önemli eksikliği, işsizlikle mücadele ve nitelikli istihdamın artırılması konusunda ulusal istihdam strateji ve politikalarının olmayışıdır. Türkiye'nin uzun vadeli Ulusal İstihdam Stratejisi 2012-2023 Taslağı hazırlanmış ancak henüz uygulamaya geçilmemiştir. Bu nedenle Avrupa İstihdam Stratejisi ile uyumlu ulusal istihdam strateji ve politikalarının belirlenip, uygulanmaya bir an önce başlanması gerekmektedir.

KAYNAKÇA

[1] Alabaş, A. (2007). Uzun Süreli İşsizler ve Uzun Süreli İşsizliği Azaltmada İŞKUR'un Önemi. Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü Uzmanlık Tezi, Ankara.

- [2] Alptekin, E. ve Kaya, S. (2008). “Türkiye’de İşsizlik Sorunu Çıkamaz Sokakta”, Ar&Ge Bülten, 8-14.
- [3] Biçerli, M.K. (2005). “Aktif İstihdam Politikaları İşsizliği Azaltır mı?”, Çimento İşveren Dergisi, 6(19), 4-15.
- [4] Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı. (2013). *2013 Yılı Bütçe Sunuş Çalışması*. Ankara. (<http://www.csgeb.gov.tr/csgebPortal/ShowProperty/WLP%20Repository/sgb/dosyalar/2013planbutce/>). [İndirme Tarihi: 28.03.2013].
- [5] DPT. (2013). *Orta Vadeli Program 2013-2015*. Ankara. (<http://www.dpt.gov.tr/DocObjects/View/14510/OVP201315.pdf>). [İndirme Tarihi: 21.02.2013].
- [6] Duruel, M. ve Kara, M. (2005). Türkiye’de Ekonomik Büyümenin İstihdam Yaratma Sorunu. Sosyal Siyaset Konferansları. (50), 368-396.
- [7] Eser, B.Y. ve Terzi, H. (2008). “Türkiye’de İşsizlik Sorunu ve Avrupa İstihdam Stratejisi”, Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, (30), 229-250.
- [8] ILO. (2009). *Bilgi Toplumunda Çalışmak İçin Öğrenme ve Eğitim*. Ankara: Milli Prodüktivite Merkezi Yayınları.
- [9] İŞKUR. (2010). *İŞKUR 2009 Yılı Faaliyet Raporu*, Ankara. (http://statik.iskur.gov.tr/tr/rapor_bulten/2009%20yılı%20faaliyet%20raporu.pdf). [İndirme Tarihi: 17.01.2013].
- [10] Karagöl, E.T. ve Akgeyik, T. (2010). “Türkiye’de İstihdam Durumu: Genel Eğilimler”, Seta Analiz, (21), 1-28. (<http://www.setav.org/ups/dosya/35324.pdf>). [İndirme Tarihi: 17.01.2013].
- [11] Koray, M. (2005). *Sosyal Politika*. İmge Yayınevi.
- [12] Korkmaz, A. ve Mahiroğulları, A. (2007). *İşsizlikle Mücadelede Emek Piyasası Politikaları: Türkiye ve AB Ülkeleri*. 2.Baskı. Bursa: Ekin Kitabevi.
- [13] Öksüz, D. (2007). *İşkur’un İşe Yerleştirme Hizmetleri, Özel Sektör Üzerinde Etkisi ve Etkinliğinin Arttırılması*. Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü Uzmanlık Tezi, Ankara.
- [14] Şahin, L. (2007). “Türkiye İşgücü Piyasasının Yapısal Özellikleri ve İşsizlik Sorunu”, Sosyal Siyaset Konferansları (Prof. Dr. Haşmet Başar’a Armağan) 53. Kitap. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayın No: 4708, 543-575.